

Seksualność studentek wrocławskich uczelni — po 10 latach

Sexuality of female students in Wrocław university — after 10 years

Zygmunt Zdrojewicz¹, Aleksandra Idzior², Anna Rząsa², Olga Kocjan², Patrycja Izydorczyk²

¹Katedra i Klinika Endokrynologii, Diabetologii i Leczenia Izotopami Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu

²Studentki VI roku Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu

Streszczenie

Wstęp: Przedstawiona praca zawiera ocenę ogólnej wiedzy studentek wrocławskich uczelni na temat własnej seksualności, opartą na wynikach ankiet przeprowadzonych na przełomie 2012 i 2013 roku w porównaniu z wynikami analogicznych badań z 2003 roku.

Material i metody: Badaniem objęto grupę 330 studentek z 6 różnych uczelni wrocławskich. Ankiety zostały rozprawdane w domach studenckich i wypełniane były w obecności rozdających. Opracowane statystycznie dane porównano z wynikami opublikowanymi w artykule pt. „Badanie seksualności studentek wrocławskich uczelni”, zamieszczonym w Seksuologii Polskiej w 2003 roku.

Wyniki: Wykazano, że wrocławskie studentki coraz częściej nie planują swojego „pierwszego razu”. Chętniej uprawiają seks, stosując różne techniki, a jako metodę antykoncepcji wybierają przede wszystkim prezerwatywy. Głównym źródłem ich wiedzy stał się internet, ponieważ twierdzą, że zajęcia organizowane w szkole nie są satysfakcjonujące, natomiast w domu nie ma odpowiedniej atmosfery, żeby porozmawiać o seksie. Młode kobiety nie mają zdania w kwestii masturbacji, ale częściej się jej podejmują. Negatywnie oceniają one zjawiska homoseksualizmu i sponsoringu.

Wnioski: Studentki mają dość szeroką wiedzę w kwestii seksualności człowieka i wykazują mniej konserwatywne podejście. Posiadają większą świadomość własnych potrzeb, co przejawia się w większej liczbie podejmowanych kontaktów seksualnych, masturbacji i otwartości na akty niewaginalne. Zdecydowana większość zdaje sobie sprawę z rozpowszechnienia się zjawiska sponsoringu seksualnego.

Słowa kluczowe: studentki, seksualność, antykoncepcja, sponsoring seksualny

Seksuologia Polska 2013; 11 (2): 41–47

Abstract

Introduction: This work assesses general knowledge of Wrocław university students about their sexuality, which is based on the results of the survey conducted in late 2012 and 2013, compared with the results of analogous studies in 2003.

Material and methods: The study involved a group of 330 students from six different universities in Wrocław. Surveys were distributed in dorms and were filled in the presence of the dealers. Statistical analyses were compared with the results published in the article “The study of sexuality in Wrocław university students”, published in the Polish Sexology of 2003

Results: We found that female Wrocław students more often do not plan their ‘first time’. They much rather have sex, using a variety of techniques, and as a method of contraception, especially prefer/ use condoms. The main source of their knowledge has become the Internet because they claim that the activities organized in the school are not satisfactory and home does not have the right atmosphere to talk about sex. Young women do not have an opinion about the issue of masturbation but most of them do it. They consider phenomenon of homosexuality and sponsorship as something negative.

Conclusions: Students have quite wide knowledge of human sexuality issues and have a less conservative approach. They have a greater awareness of their own needs, as manifested by undertaken more often sex, masturbation and openness to non-vaginal acts. Most of them are aware of the prevalence of the phenomenon of sexual sponsorship.

Key words: student, sexuality, contraception, sexual sponsorship

Polish Sexology 2013; 11 (2): 41–47

Wstęp

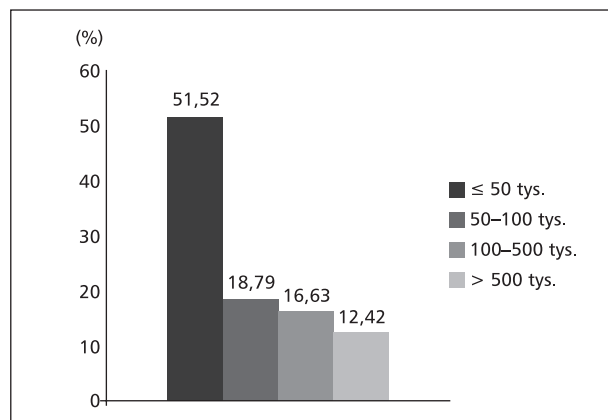
W dzisiejszych czasach obserwuje się równocześnie przebiegające zmiany na wielu płaszczyznach życia, zarówno w sferze gospodarczej, społecznej, jak i ideologicznej. Łącznie z postępowaniem cywilizacyjnym dochodzi do kreacji, a następnie popularyzacji nowych wartości społecznych, również dotyczących sfery życia seksualnego [2]. Niniejsza praca ma na celu ocenę aktualnej wiedzy wrocławskich studentek na temat własnej seksualności, jak również jej zmianę na przestrzeni 10 lat. W tym celu autorzy przeprowadzili badanie analogiczne do podjętego w 2003 roku, którego wyniki zostały opublikowane w „Seksuologii Polskiej” w artykule pt. „Badanie seksualności studentek wrocławskich uczelni” [1]. Już na początku zbierania materiałów do pracy autorzy dostrzegli, że przed dziesięciu laty niewielki odsetek kobiet odmówił udziału w ankiecie, argumentując, że „te sprawy ich nie dotyczą” bądź zarzucając, że ingeruje się w ich prywatne życie. Obecnie ankietnicy nie spotykali się z odmową, natomiast często z pozytywnymi komentarzami. Poruszającą najintymniejszą sferę życia ankietka miała za zadanie ujawnić zmieniającą się świadomość seksualną młodych kobiet.

Materiały i metody

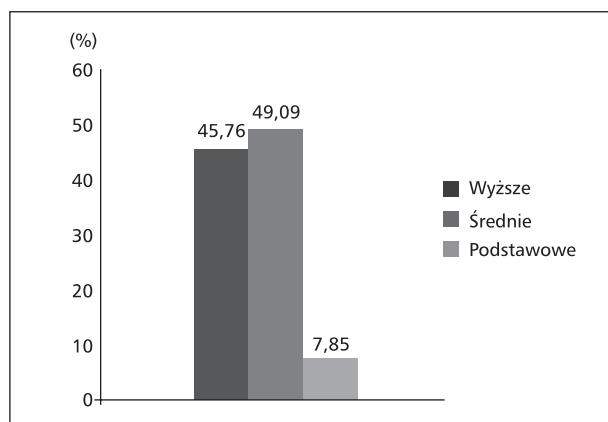
W przeprowadzonych na przełomie 2012 i 2013 roku badaniach ankietowych wzięło udział 330 studentek wieku od 18–29 lat, 40,61% z nich uczęszczała w tym okresie na Uniwersytet Medyczny, 34,85% na Uniwersytet Wrocławski, 16,67% na Politechnikę Wrocławską, 4,24% na Uniwersytet Przyrodniczy, 1,52% na Uniwersytet Ekonomiczny, a 2,73% podawało inne wrocławskie uczelnie wyższe. Większość ankiet została rozdana studentkom mieszkającym w akademikach. Kwestionariusze wypełniane były w sposób anonimowy pod czujnym okiem ankieterek. Otrzymane wyniki zostały opracowane statystycznie i porównane z danymi opublikowanymi na łamach Seksuologii Polskiej [1].

Wyniki

Ankietowane studentki pochodziły przede wszystkim z małych miast (ryc. 1), a ich rodzice mieli średnie lub wyższe wykształcenie (ryc. 2). Mediana wieku badanych to 22 lata, najmłodsze ankietowane miały 18 lat, najstarsze zaś 29. Ponad 1/4 (25,45%) badanych nie przeszła jeszcze inicjacji seksualnej. W badaniu z 2003 roku znacznie więcej, bo aż 40% studentek Akademii Ekonomicznej i 37% studentek Akademii Medycznej deklarowało, że są dziewicami. Kobiety, które mają za sobą pierwszy stosunek seksualny, przeważnie

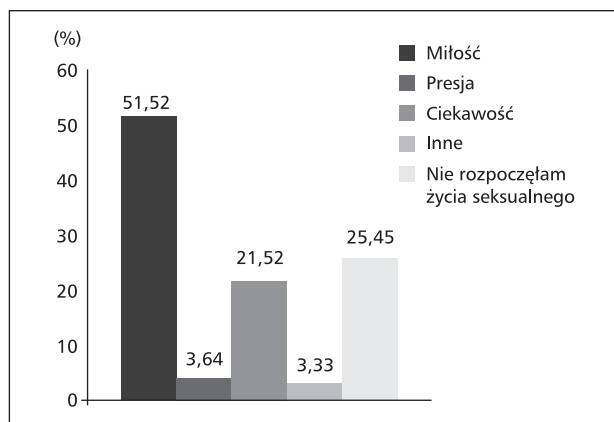

Rycina 1. Liczba mieszkańców miasta rodzinnego

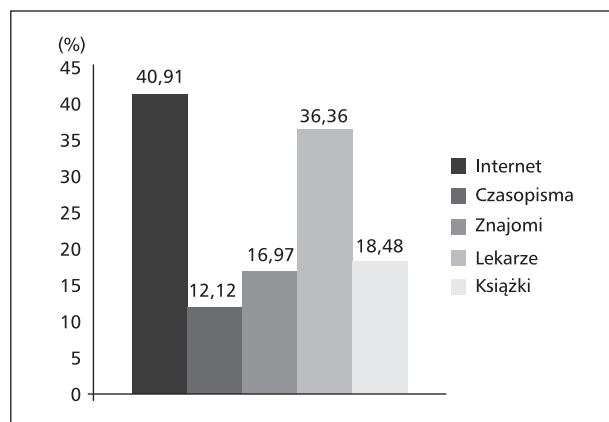

Rycina 2. Wykształcenie rodziców

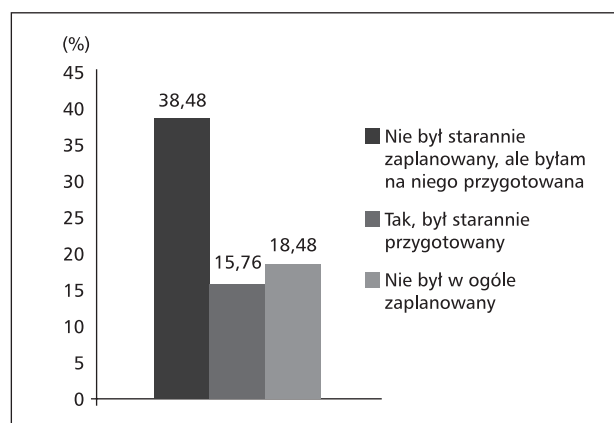
były wówczas w wieku 19 lat. Minimalny wiek inicjacji seksualnej naszych ankietowanych to 13 lat, natomiast maksymalny to 29 lat. W poprzednich latach mediana również wynosiła 19 lat, przy czym przedział wiekowy inicjacji był inny: 14–25 (AM), 22 (AE). Średnia liczba partnerów seksualnych wynosi 2, przy czym największa podana liczba to 25 (w 2003 roku jedna ze studentek AE podała 16) [1]. Warto tutaj podkreślić niezmiennie istotne znaczenie pierwszej inicjacji seksualnej. Wedle koncepcji rozwojowej w życiu młodego człowieka ma ona stanowić pierwszy i najważniejszy krok w zdobywaniu doświadczeń seksualnych. Pełna dojrzałość emocjonalna w podjęciu tej decyzji jest zatem niezmiernie ważna [3]. Stworzono również termin dojrzałości psychoseksualnej, która opiera się właśnie na dojrzałości w sferze psychicznej, przejawiającej się we wszystkich najważniejszych aspektach życia człowieka [4]. Jakie są główne przyczyny rozpoczęcia życia seksualnego wśród badanych studentek? Większość z nich jako powód wymienia miłość: 51,52% (ryc. 3). Wśród innych podawanych przyczyn padły: ciekawość 21,52%, presja 3,64%, inne: 3,33% (m.in. „spontan”, „improwizacja”, „zabawa”, „okazja”, „alkohol”). Pod tym

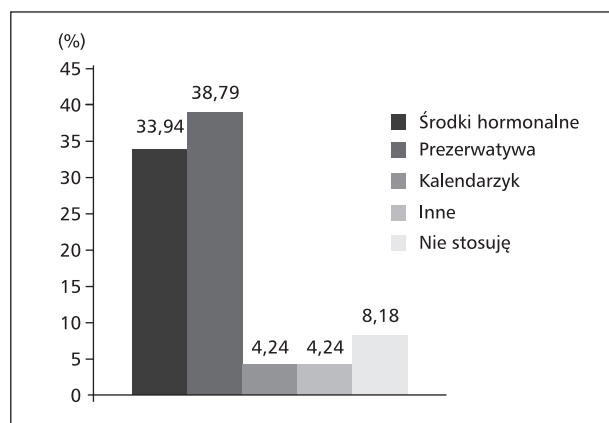
Rycina 3. Dlaczego zdecydowałaś się rozpocząć życie seksualne?

Rycina 5. Skąd czerpiesz wiedzę na temat antykoncepcji?

Rycina 4. Czy Twój pierwszy raz był starannie zaplanowany?

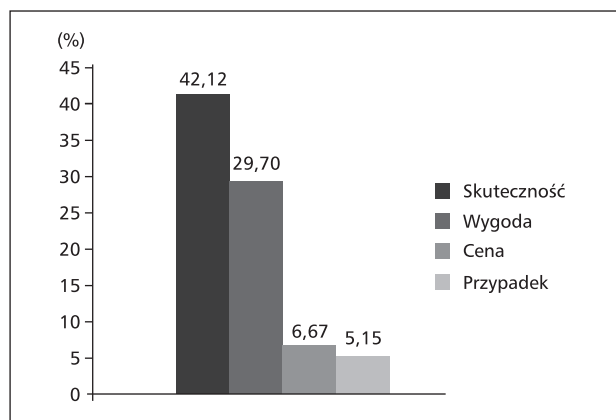

Rycina 6. Jaka metodę zapobiegania ciąży stosujesz?

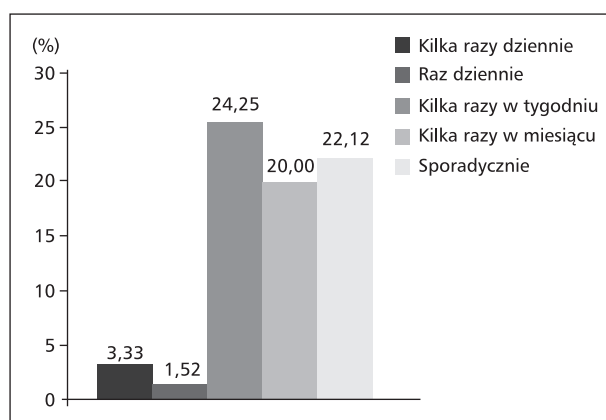
względem mentalność kobiet nie uległa zmianie przez ostatnie 10 lat (w 2003 roku studentki AM i AE podawały odpowiednio: miłość — 46%, 42%, ciekawość — 18%, 18%, presja — 2%, 4%, inne — 1%, 1%) [1]. Większość badanych kobiet twierdzi, że ich pierwszy stosunek seksualny nie był dokładnie zaplanowany, natomiast były na niego przygotowane (ryc. 4). Najmniejszy odsetek badanych (15,76%) starannie zaplanował swój „pierwszy raz”. Wydarzenia tego całkowicie nie przewidziało aż 18,48% studentek, podczas gdy w poprzednich latach takiej odpowiedzi udzieliło jedynie 8% studentek z AM i 8% studentek z AE. Głównym źródłem poszukiwania wiedzy o antykoncepcji stał się internet, na drugim miejscu ankietowane podają poradę lekarską (ryc. 5). Z czasopism korzysta 12,12% studentek, z książek 18,48%, z porady znajomych 16,97%. W 2003 roku ankietowane podawały na pierwszym miejscu czasopisma 61% (AM), 72% (AE), na drugim książki 52% (AM) lub znajomych 52% (AE). Szczególną uwagę należy zwrócić na to, że internet staje się coraz powszechniejszy jako edukator seksualny. Stale wzrasta grupa młodzieży, dla której jest on coraz częściej

podstawowym punktem odniesienia. Czasami siła jego oddziaływania wydaje się mocniejsza niż rodzina czy rówieśnicy [5].

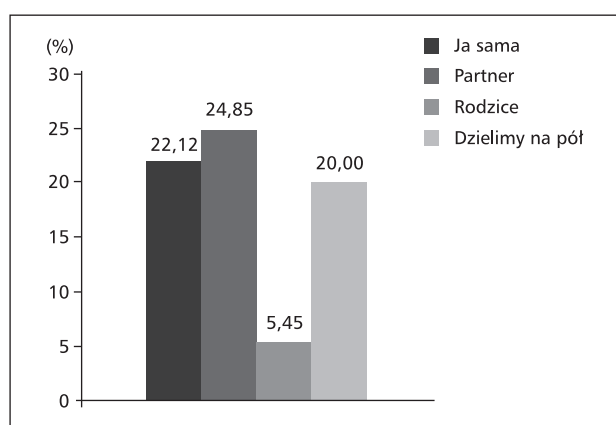
Prezerwatywy stanowią główny środek antykoncepcyjny — 38,79% (ryc. 6). Prawie równie popularne stały się obecnie środki hormonalne — 33,94%. Niewielki odsetek ankietowanych — 8,18% nie stosuje żadnych zabezpieczeń podczas stosunku, a 4,24% badanych wymienia kalendarzyk, kolejne 4,24% inne środki. W ubiegłych latach kobiety deklarowały przede wszystkim stosowanie środków hormonalnych 33% AM, 36% AE, lub ewentualnie prezerwatyw 28% AM, 26% AE. Do niestosowania środków antykoncepcyjnych przynależało się wówczas 7% studentek AM i 43% studentek AE [1]. Największy wpływ na wybór środka antykoncepcyjnego ma obecnie jego skuteczność 42,12% (ryc. 7). Oprócz tego jako przyczynę ankietowane podają również: wygodę, cenę lub przypadek. Tylko 2 kobiety przyznały, że podczas dokonywania wyboru kierowały się czynnikami zdrowotnymi, a jedna własnymi przekonaniem. Żadna z kobiet nie podała obawy o możliwość zakażenia się chorobami przenoszonymi drogą

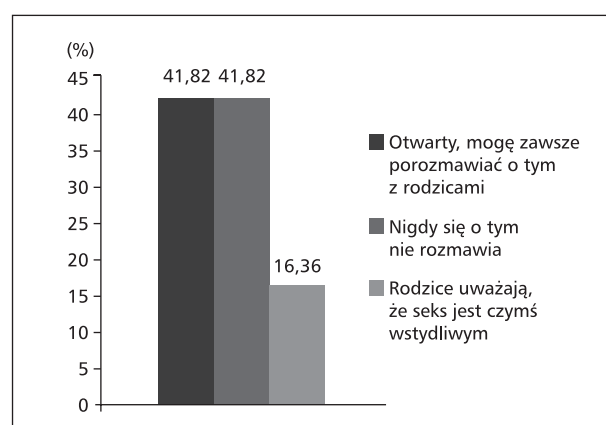
Rycina 7. Jaki czynnik miała największy wpływ na wybór tych metod?

Rycina 9. Jak często współżyjesz?

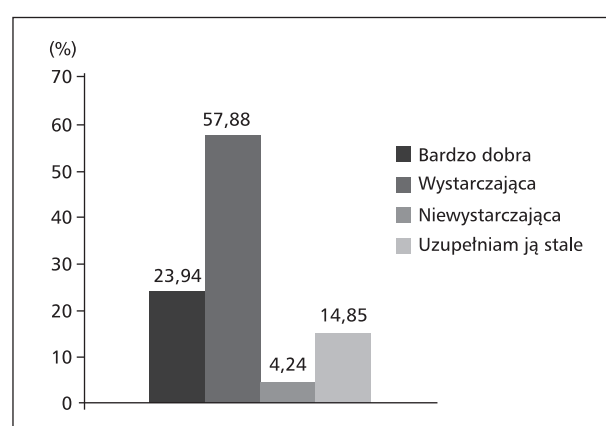

Rycina 8. Kto finansuje zakup środków antykoncepcyjnych?

Rycina 10. Jak oceniałbyś stosunek do seksu w rodzinie?

płciową. Zakup danego środka antykoncepcyjnego finansują przede wszystkim partnerzy (24,85%), same ankietowane (22,12%), w mniejszym stopniu obie strony dzielą się kosztami po połowie (20%) (ryc. 8). Parę lat wcześniej przy wyborze środka antykoncepcyjnego studentki AM kierowały się głównie wygodą: 43%, studentki AE skutecznością: 43%, a zakup finansowały same 28% — AE, 18% — AM bądź dzieliły się kosztami z partnerem 23% — AE, 28% — AM [1]. Ankietowane studentki współżyją z partnerem przeważnie kilka razy w tygodniu (25,45%) bądź kilka razy w miesiącu (20%) (ryc. 9). Tylko 4,85% ankietowanych kobiet współżyje codziennie. W 2003 roku większość studentek AM uprawiała seks kilka razy w miesiącu (23%), sporadycznie zaś 24% AE [1]. Na przestrzeni lat warunki panujące w domowym środowisku nie uległy znaczącej zmianie. Kiedyś możliwość rozmowy z rodzicami o seksie deklarowało 53% studentek z AM i 46% z AE, natomiast nigdy nie podejmowało takich rozmów 31% studentek z AM, 49% z AE. Obecnie 41,82% ankietowanych twierdzi, że zawsze może na ten temat porozmawiać z rodzicami i taki sam odsetek badanych podaje, że nigdy o tym nie rozmawia (ryc. 10). Więcej kobiet podaje natomiast,

Rycina 11. Jak oceniasz swoją wiedzę na temat seksu?

że ich rodzice uważają seks za coś wstydliwego — kiedyś 13% AM i 7% AE, obecnie 16,36% [1]. Pomimo tego ponad połowa badanych uważa swoją wiedzę na temat seksualności za odpowiednią, a do stałego jej uzupełniania przyznaje się 14,85%. Tylko 4,24% kobiet twierdzi, że stan posiadanych przez nie informacji jest niewystarczający (ryc. 11). Na przełomie XXI wieku wymagania Polaków odnośnie do edukacji seksualnej

niezmiernie wzrosły. Rozpoczęto coraz szersze propagowanie wiedzy z zakresu seksuologii, ze szczególnym zwróceniem uwagi na choroby weneryczne, antykoncepcję i aspekty współżycia seksualnego [6]. Na różnych etapach nauki w szkołach prowadzone są zajęcia mające przybliżyć młodym ludziom intymne kwestie i służyć uzyskaniu przez nich podstawowej wiedzy [7]. W przeprowadzonych przez autorów badaniach do udziału w tego typu zajęciach przyznał się następujący odsetek młodych kobiet:

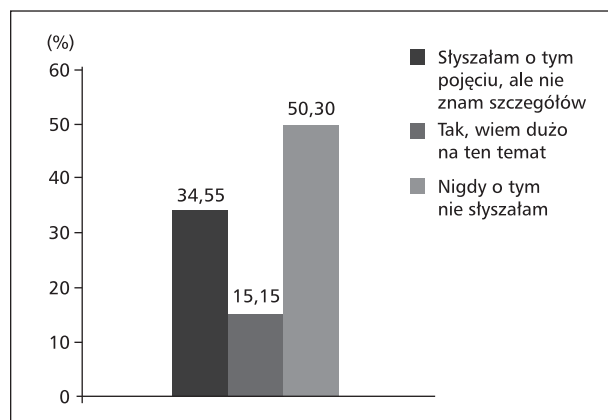
- w szkole podstawowej — 30,91%,
- w gimnazjum — 58,79%,
- w szkole średniej — 34,55%,
- na studiach — 7,58%,
- na spotkaniach przyparafialnych — 4,24% ankietowanych.

W żadnym z tego typu spotkań nie uczestniczyło aż 10,61% studentek. Zadowolenie z uzyskanej w ten sposób wiedzy i jej przydatność wyraziło jednak tylko 30% ankietowanych, 68,18% nie było zadowolonych z odbytego kursu. Jako rozszerzenie prowadzonej analizy, ankietowane studentki zapytano również, czy interesują się najnowszymi trendami w leczeniu niepłodności, seksualności i antykoncepcji. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło 43,03% badanych, przeczącej zaś 56,97%. Aby zgłębić temat, zadano kolejne pytanie o znajomość pojęcia 'naprotechnologia'. Jest to mało znana metoda naturalnego planowania rodziny i zwalczania niepłodności, w której kobieta nabywa umiejętności rozpoznawania własnego cyklu płodności [8]. Większość kobiet ankietowanych w niniejszym badaniu nigdy nie słyszała o tym pojęciu (50,30%), tylko 15,15% była zorientowana w temacie (ryc. 12). Zdobyto również opinie badanych studentek na temat *in vitro*.

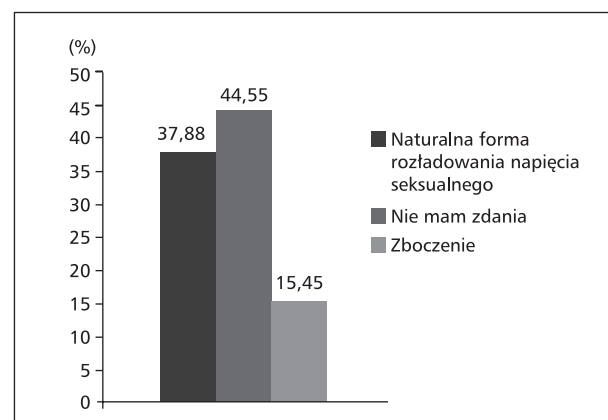
Według nich jest ono:

- dobrą metodą leczenia niepłodności, która powinna być refundowana przez państwo, 29,09%,
- dobrą metodą leczenia niepłodności, która nie powinna być refundowana przez państwo, 8,79%,
- metodą leczenia niepłodności, która powinna być całkowicie zabroniona, 5,45%,
- sposobem na posiadanie dziecka, który powinien być refundowany przez państwo, 20,30%,
- sposobem na posiadanie dziecka, który nie powinien być refundowany przez państwo, 27,27%,
- sposobem na posiadanie dziecka, który powinien być całkowicie zabroniony, 10,30%.

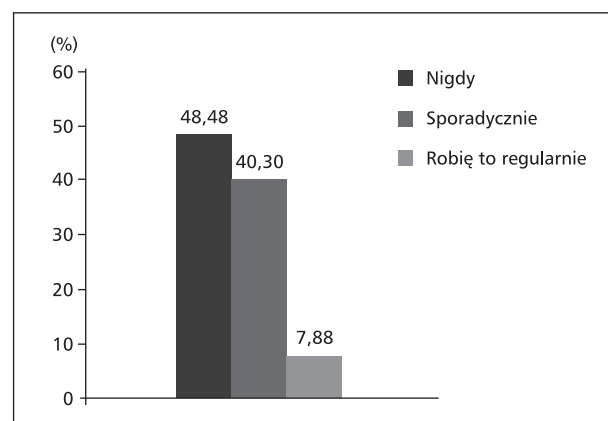
Prawie połowa ankietowanych nie ma konkretnego zdania w kwestii masturbacji, 37,88% uważa, że jest to naturalna forma rozładowania napięcia seksualnego, a 15,45% sądzi, że jest to forma zбочzenia (ryc. 13). W poprzednich latach mniej studentek uważało masturbację za zбочzenie (12% AM, 6% AE), ale też mniej się tego dopuszczało (nigdy 63% — AM, 73% —

Rycina 12. Czy wiesz, co to jest naprotechnologia?

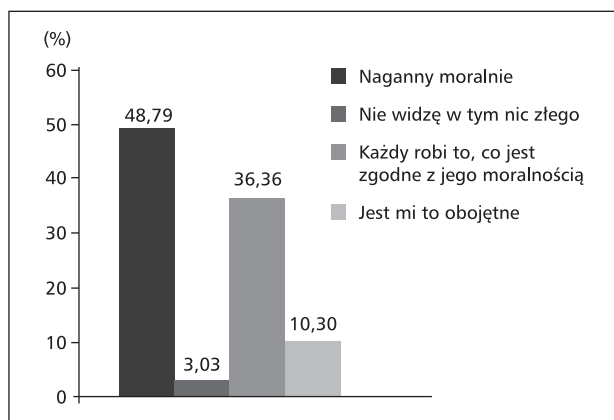

Rycina 13. Co sądzisz o masturbacji?

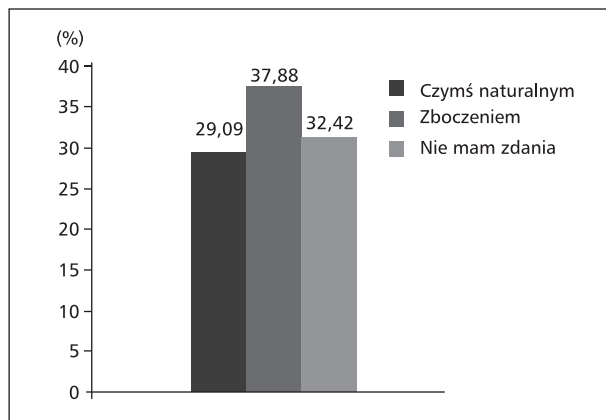
Rycina 14. Jak często się masturbowałaś w przeszłości?

AE; sporadycznie 29% — AM, 21% — AE; regularnie 1% — AM, 0,5% — AE) [1]. Obecnie regularnie masturbuje się 7,88%, sporadycznie 40,30%, nigdy tego nie robiło 48,48% badanych (ryc. 14). Ostatnimi czasy coraz popularniejszy staje się temat prostytucji nieletnich, który dawniej sprowadzany był do sfery tabu, czegoś wstydliwego, dotyczącego indywidualnie danej

Rycina 15. Uważasz, że sponsoring seksualny jest...

jednostki [8]. Doszło również do spopularyzowania pojęcia „sponsoringu seksualnego” jako czerpania korzyści materialnych (głównie jako sposób utrzymania się) w zamian za różnego rodzaju usługi seksualne świadczone „sponsorowi” [6]. Przeprowadzone badania dowodzą, że aż 94,55% ankietowanych studentek wie, czym jest sponsoring seksualny. Jednocześnie większość z nich uważa, że jest on naganny moralnie (48,79%). Duża część badanych wyraża obojętną postawę względem takiego postępowania innych osób („jest mi to obojętne” — 10,3%, „każdy robi to, co jest zgodne z jego moralnością” — 36,36%). Tylko 10 kobiet (3,03%) nie widziało w tym niczego złego (ryc. 15). Do uprawiania sponsoringu seksualnego przyznały się 3 kobiety spośród wszystkich badanych (0,91%), natomiast 13,94% z nich twierdzi, że zna osoby dopuszczające się takiego zachowania. Z badań Kurzępy wynika, że wpływ na popadanie młodych dziewcząt w prostytucję mogą mieć okoliczności podejmowanego przez nie pierwszego stosunku płciowego. Prawie 36% dziewcząt prostytuujących się przeżywało swoją inicjację seksualną na jednej z imprez, pod wpływem alkoholu i często w towarzystwie innych osób. Po przekroczeniu tej granicy inne rodzaje zachowań seksualnych (także tych przestępczych) stały się dla nich bardziej tolerowane [10]. Kontakty homoseksualne przez 37,88% badanych studentek uznawane są za zboczenie, 32,42% nie ma w tej kwestii własnego zdania, a 29,09% uważa je za coś normalnego (ryc. 16). Do regularnego uprawiania ich przyznało się 5 kobiet, natomiast do przypadkowego praktykowania 10; 90,30% studentek nigdy nie uprawiało stosunków homoseksualnych. Zdaniem badanych kobiet alternatywą dla stosunków waginalnych są przede wszystkim stosunki oralne (50%). Uprawianie stosunków analnych deklaruje 10,91% studentek, a stosunków grupowych 3,33%. W 2003 roku tylko 29% i 23% (AM, AE) kobiet uprawiało seks oralny, a 7% i 2% stosowało inne techniki [1].

Rycina 16. Kontakty homoseksualne są...

Wnioski

Młode kobiety cechują się szeroką wiedzą na temat seksualności człowieka. Pomimo tego podchodzą dość powierzchownie i nieodpowiedzialnie do kwestii własnej seksualności. Na przestrzeni 10 lat głównym źródłem wiedzy stał się dla nich internet, w którym, jak wiadomo, zawarte są rozmaite informacje o wątpliwej wiarygodności. Oznacza to, że w dalszym ciągu „kuleje” oświata seksualna. Coraz częściej inicjacja seksualna wrocławskich studentek jest niezaplanowana i nie mają one oparcia w rodzinie, jeśli chodzi o porady intymne. Średni wiek inicjacji seksualnej kobiet i liczba ich partnerów nie ulega znaczącej zmianie, natomiast rozpiętość wartości odpowiedzi już tak — od 13 do 29. Kobiety mają bardziej negatywne nastawienie do masturbacji, co nie wpływa na fakt, że częściej się jej dopuszczają. Mają większą świadomość swoich potrzeb, przez co częściej współżyją ze swymi partnerami. Stały się też bardziej otwarte na alternatywy dla kontaktów heteroseksualnych waginalnych, aczkolwiek większość z nich nie akceptuje homoseksualizmu. Niewielki odsetek spośród ankietowanych przyznał się do sponsoringu seksualnego, lecz znaczna część kobiet zna osoby uprawiające go, co może sugerować, że jest to coraz powszechniejsze zjawisko. Być może niektóre z ankietowanych zataiły fakt, że się go podejmują. Jak wynika z przeprowadzonej ankiety, przeważająca grupa studentek uważa, że *in vitro* jest dobrą metodą leczenia niepłodności i powinno być ono refundowane z budżetu państwa.

Piśmiennictwo:

1. Zdrojewicz Z., Belowska-Bień K., Boruta M., Cielecka M., Słomkowska-Muller S. Badanie seksualności studentek wrocławskich uczelni. *Seksuologia Polska* 2003; 1: 17–23.
2. Iniewicz G., Mijas M. (red.). *Seksualność człowieka wybrane zagadnienia*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2011.
3. Waszyńska K. *Życie seksualne studentów*. Wyd. INTERFUND, Poznań 2003.

4. Lew-Starowicz Z., Zdrojewicz Z., Dulko S. Leksykon seksuologiczny. Wydawnictwo Continuo, Wrocław 2002.
5. Lew-Starowicz Z. Raport Seksualności Polaków — Pfizer 2002 — ogólnopolskie badanie przeprowadzone przez firmę SMG & KRC. Via Medica, Gdańsk 2002; 9–12.
6. Izdebski Z. Seksualność Polaków na początku XXI wieku. Studium badawcze. Wyd. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2012.
7. Zdrojewicz Z. Leksykon seksuologiczny od A do Z. Wydawnictwo Continuo, Wrocław 2013.
8. Portal internetowy MediWeb — <http://www.MediWeb.pl>.
9. Kurzępa J., Lisowska A., Pierzchalska A. (red.). Prostytycja „nieletnich” w perspektywie Dolnoślązaków — raport z badań. Wydawnictwo Falochron, Wrocław 2008.
10. Kurzępa J. Młodzież pogranicza — „świnki” czyli o prostytucji nieletnich. Wydawnictwo Impuls, Kraków 2001.